

TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 25

Indhold

- **MARK**
- Aktuelt i marken
- Snegle
- Vedligehold dræn og grøfter efter høst
- Jordprøver – bestil gerne nu
- **REGLER OG TILSKUD**
- GLM-7 krav, max samme afgrøde 3 år i træk.
- Efterafgrøder, ændringer skal indberettes
- Pletsprøjtning med glyfosat og registrering i sprøjtejournal

MARK

Aktuelt i marken

Af planterådgiver Henrik Otto Clement

Trods det ustadige vejr, er høstarbejdet i fuld gang og mange marker er ryddet og klar til efterafgrøder eller næste afgrøde der skal etableres.

Billede 1 Korndynger og halmbjergning. Foto: Jens Nygaard Olesen, SAGRO

Snegle

Der er rigtig mange snegle i år og de kan finde på næsten alle lokaliteter. Se billede 2. Har du tidligere haft angreb af snegle, må det forventes at være mere udtalt i år. Snegle skader både efterafgrøder, nyetableret vinterraps og vintersæd.

Billede 2 Agersnegl på olieræddike ca. 10 dage efter etablering. Foto: Jens Peter Petersen, SAGRO.

Find snegle

For at se om der er snegle, kan det være en hjælp at lægge en sæk eller tallerken ud i marken, gerne med lidt groft mel under. Dagen efter vil du kunne se om der er snegle. Du kan også lede efter dem under planterester og ved planterødderne. Se også efter æg og slimspor.

Jordbehandling for at hæmme snegle

For at minimere antallet af snegle, kan stubbehandling være en fordel, gerne 2 med 10 dages mellemrum efterfulgt af en pløjning forud for såning af afgrøden. Sort og tør jord hæmmer sneglene. Har du problemer med rajgræs og andet græsukrudt eller hvis det er efter raps, så er der risiko for af frøene går i spirehvile, så derfor bør der ikke stubharves men evt. forsøges med en strigling.

Nedvisning af stub med meget grønt, vil kunne hæmme sneglene, især efter raps, hvis der skal etableres vintersæd omk. 20. september. Der vil derved være tid til "udsultning" af sneglene.

En sådybde i 4 cm foretrakkes frem for 2 cm. dog ikke for hybridrug som skal sås i 1-2 cm. dybde. Tidlig såning giver hurtigere fremspiring og er en fordel, dog er der øget problemer med græsukrudt ved tidlig såning.

Efter såning bør jorden pakkes godt for at undgå hulrum, hvor sneglene kan bevæge sig i jorden.

Bekæmpelse af snegle

Det er vigtigt at sætte ind med bekæmpelse af snegle meget tidligt, gerne lige efter såning. Undgå at blande med udsæden da det giver risiko for dårligere effekt.

De godkendte midler der kan købes, indeholder alle jernfosfat, men der er forskellige godkendelser på dem. Det er især anvendelse før såning. Se tabel 1.

Tabel 1 Oversigt over godkendte sneglemidler og anbefalet dosis. Kilde SEGES.

Middel	Indhold af aktivt stof, g/kg	Godkendt normaldos, landbrug kg/ha	Anbefalet dosis, kg/ha	Granulater pr. m2 ved anbefalet dosis	Må anvendes før såning	Kr. pr. kg inkl. afgift ekskl. moms
SluXX HP/ATR Sneglekorn/LFS Sneglegift HP	24,2	7	4-5	34-43	Ja	35
Ironmax Pro	24,2	7	4-5	24-30	Ja, fra 7 dage før såning	35
Ferrex*	25,0	6	(min. 4-5)	40-50	Nej	35

*Effekten af Ferrex er usikker.

Når sneglekornet er spredt, er det vigtigt at følge aktiviteten og se om der er behov for at supplere op. I lune efterår kan sneglene være aktive langt hen i november måned. Flere dages kraftig nattefrost afslutter aktiviteten.

Ved meget kraftige angreb i stubben, kan det være en bedre løsning at så vårsæd, fremfor at bekæmpe flere gange og alligevel risikere omsåning.

Granulatudstyr

Granulatudstyr skal synes fra 2025 på lige fod med marksprøjter. Fristen er 1. juli 2025 og er en simpel funktionstest. Det er et EU-krav, der nu indføres i Danmark.

Vedligehold dræn og grøfter efter høst

Vi har haft det mest våde år i mere end 150 år. Det har i den grad synliggjort hvor dræn og grøfter trænger til et eftersyn. Ideelt set skal vedligeholdelse af dræn og grøfter foregå på tør jord. Derfor er det et godt tidspunkt lige efter høst, hvor jorden normalt er tør, og inden der evt. sås vintersæd. Her i år, må en tør periode afventes, så arbejdet kan udføres uden at lave yderligere strukturskader.

Jordprøver – bestil gerne nu

Udtagning af jordprøver er især vigtigt for at kunne holde et reaktionstal inden for det ønskede interval på den enkelte mark. Derudover får du også opdateret niveauerne for næringsstofferne P, K og Mg. Dette er meget vigtigt for økonomien i planteavl. Der bør udtages jordprøver for hver 5-7 år og ved behov få kalket den nødvendige mængde.

Derudover er der følgende forhold, hvor du bør være opmærksom på udtagning af jordprøver:

- På nyforpantede eller tilkøbte arealer, hvor analysetallene ikke er kendte
- Ved opløjning af vedvarende græs, rydning af hegn og lignende
- På arealer, hvor væksten har været dårlig i de senere år og udbytterne er utilfredsstillende
- Hvis kalkning eller tilførsel af fosfor, kalium eller magnesium er udeladt gennem flere år
- Hvis fosfortallene er lave og fosforloftet er den begrænsende faktor

REGLER OG TILSKUD

GLM-7 krav, max samme afgrøde 3 år i træk.

GLM-7 kravet om samme afgrøde højst 3 år i træk, gælder fortsat i modsætning til Brak-ordningen, som ophører med udgangen af 2024. *Brak som vi kender den i dag, vil formentlig fortsætte i 2025 i en eller anden form, men på nationalt plan.*

2022 var reference år, så det tredje år var her i 2024 og hvis der har været samme afgrøde i de 3 år, skal der skiftes afgrøde til kommende sæson. i 2025 og frem. Hvilke marker det kunne dreje sig om, fremgår af sædskifteoversigten i Markbogen.

Ved køb eller forpagtning af jord, er det vigtigt at være opmærksom på markernes sædskifte for at undgå ubehagelige overraskelser.

Efterafgrøder, ændringer skal indberettes

Den 20. august skal efterafgrøderne være etableret. Kan du følge det, der er planlagt i markplanen og indberettet i GKEA-skemaet sammen med Fællesskemaet, skulle det gerne være på plads.

Etablering af efterafgrøder kan ske forsinket indtil d. 7. september, dog med et stigende træk i N-kvoten til følge.

Laver du ændringer eller senere etablering, skal det indberettes i GKEA-skemaet senest d. 10. september. Manglende efterafgrøder giver et træk i N-kvoten og tilskud til målrettede efterafgrøder bortfalder.

Kvotereduktion ved brug af fleksible frister

I planperioden 2024/25 er det, ligesom tidligere, muligt at anvende fleksible frister for udsåning af efterafgrøderne. Etableringsdatoen kan udskydes til perioden fra 21. august til og med 7. september under forudsætning af, at kvælstofkvoten for 2025 reduceres. Som tidligere kan kvotereduktionen beregnes på baggrund af så-intervaller. Som i foregående år er der 3 så-intervaller. Sår du dine efterafgrøder efter 20. august skal dit GKEA-skema rettes. Kontakt din

planterådgiver så det kan blive rettet.

Hvis efterafgrøderne sås med præcisionsudstyr og der kan genereres logfiler for såningen, kan kvotereduktionen opgøres på dagsbasis i stedet for så-intervallerne i tabel 1. spørg din planterådgiver hvis dette er relevant for dig.

For pligtige- og husdyrefterafgrøder kan man som noget nyt vælge at bruge af de opsparede efterafgrøder, hvis du har nogle af dem, ved for sen etablering og derved undgå træk i N-kvoten.

I tabel 2 kan du se de 3 mulige så-intervaller, og om du vil anvende en reduktion af kvælstofkvoten eller en reduktion af opsparede efterafgrøder ved etablering af efterafgrøderne i et af disse intervaller.

Tabel 2 Oversigt over så-intervaller, reduktion af hhv. N-kvoten og opsparede efterafgrøder ved sen etablering af efterafgrøder udlagt i perioden mellem 21. august og 7. september 2024. Kilde: Landbrugsstyrelsen.

Så-interval 2024	Reduktion i N-kvote i kg N/ha efterafgrøder		Reduktion i virksomhedens opsparede efterafgrøder – Kun pligtige efterafgrøder
	Under 80 kg N/ha udbragt organisk gødning	80 kg N/ha eller mere udbragt organisk gødning	
21. – 24. aug.	8,8 kg N/ha	14,2 kg N/ha	0,08 ha
25. – 28. aug.	16,5 kg N/ha	26,6 kg N/ha	0,15 ha
29. aug. – 7. sept.	30,9 kg N/ha	49,8 kg N/ha	0,28 ha

Alternativer til efterafgrøder

Det er stadig muligt at indmelde alternativer til efterafgrøderne, her er ingen ændringer i forhold til tidligere. Det vil sige, at hvis det lykkes at så vintersæden tidligt (senest d. 7. september), så kan 1,9 ha vintersæd erstatte 1 ha efterafgrøder. Ligeledes kan det også stadig nås at indmelde mellemafgrøder (dvs. mellemafgrøder sået senest d. 20. juli og som fjernes tidligst d. 20. september). Disse tæller dog kun halvt. Fælles for alle gælder, at det skal indmeldes senest d. 10. september.

Efterafgrøder og alternativer til efterafgrøder:

- Korsblomstrede afgrøder som f.eks. Olieræddike, gul sennep m.fl.
- Korn f.eks. rug, vårbyg, havre
- Rent græs uden kløver (skal være sået inden 1. august)
- Honningurt
- Cikorie
- Frøgræs der skal efterfølges af vårsået
- Klinte
- Hjulkrone
- Morgenfrue

Du kan vælge at erstatte dine obligatoriske målrettede efterafgrøder med de samme alternative kvælstofvirkemidler, som kan anvendes til pligtige efterafgrøder. Du kan dog ikke anvende opsparede efterafgrøder, eller spare op med dine obligatoriske målrettede efterafgrøder.

- Mellemafgrøder
- Flerårige energiafgrøder
- Braklagte arealer
- Braklagte arealer langs søer og vandløb
- Tidlig såning af visse vinterafgrøder
- Reduktion i N-kvoten 2024/25
- Efterafgrøder med N-fikserende arter
- Brug af præcisionslandbrug

Effekterne af ovenstående varierer alt efter deres værdi som virkemiddel. Derfor er der en omregningsfaktor for hver enkelt alternativ angivet i tabel 3.

Tabel 3 Alternativer til målrettede efterafgrøder og deres omregningsfaktor (tabel rettet d. 20/8-2024)

Alternativ til efterafgrøder	Omregningsfaktor fra alternativ til efterafgrøde
Mellemafgrøder	2 ha til 1 ha efterafgrøde
Flerårige energiafgrøder	0,8 ha til 1 ha efterafgrøde
Braklagte arealer	1 ha til 2 ha efterafgrøde
Braklagte arealer langs søer og vandløb	1 ha til 4 ha efterafgrøde
Tidlig såning af visse vinterafgrøder	1,9 ha til 1 ha efterafgrøde
Reduktion i N-kvoten 2024/25	110/175 kg N til 1 ha efterafgrøde*
Efterafgrøder med N-fikserende arter	1 ha til 1 ha efterafgrøde
Brug af præcisionslandbrug	11 ha til 1 ha efterafgrøde

* 110 kg/N er ved under 80 kg N/ha udbragt organisk gødning. 175 kg/N er ved 80 kg N/ha eller mere udbragt organisk gødning.

Efterafgrøder, krav til dækningsgrad afhænger af såtidspunkt

Når du indmelder senere etablering af efterafgrøderne, opnås den fordel, at dækningsgraden i en kontrolsituation nedsættes. Hvor meget, den nedsættes, kan ses i tabel 1. Det betyder, at hvis du f.eks. har sået efterafgrøder d. 26. august, og får besøg af kontrollen d. 27. september, så skal efterafgrøden dække mindst 5 %. I en mark der kontrolleres samme dag, med efterafgrøder sået senest d. 20. august, skal dækningsgraden være mindst 30 %. Du bør derfor melde det ind hvis såningen er forsinket.

Vær opmærksom på, at i de tilfælde, hvor der står at kravet er 0 % dækning i tabel 4, skal der være synlige tegn på etableringen af efterafgrøder, fx i form af udsæd eller fremspiring.

Tabel 4 Oversigt over minimum dækningsgrad afhængig af såtidspunkt og hvornår marken kontrolleres. Kilde: Landbrugsstyrelsen.

Periode hvor kontrollen gennemføres	Seneste såtidspunkt for efterafgrøder og mindstekrav til dækning			
	20. august	24. august	28. august	7. september
11. sept. Til 14. sept.	15 %	0 %*	0 %*	0 %*
15. sept. Til 20. sept.	20 %	5 %	0 %*	0 %*
21. sept. Til 25. sept.	25 %	10 %	0 %*	0 %*
26. sept. Til 1. okt.	30 %	15 %	5 %	0 %*
2. sept. Til 6. okt.	35 %	20 %	10 %	0 %*
7. okt. Til 19. okt.	40 %	25 %	15 %	10 %

*Der skal dog være synlige tegn på etablering af efterafgrøder i form af f.eks. udsæd eller fremspiring.

Pletsprøjtning med glyfosat og registrering i sprøjtejournal

Mange har benyttet muligheden for at pletsprøjte med glyfosat før høst. Det er netop kun tilladt at pletsprøjte et mindre areal af marken. Der er ingen præcis definition på hvor stor en andel af marken der er tale om.

Når der er pletsprøjtet, er det vigtigt, at få det noteret korrekt i sprøjtejournalen. Hvis marken er på 10 ha. er det vigtigt at angive det behandlede areal præcist som f.eks. 3 ha. med 2l/ha. 6 l i alt.

I FarmTracking er det vigtigt, at få arealet korrigeret ned til det behandlede areal og med dosis og mængde i alt. Se figur 1.

1. Vælg mark/afgrøde – tilføj evt. flere marker
2. Dato vælges
3. Areal ændres til det behandlede
4. Opgave oprettes med middel og dosering
5. Kommentar tilføjes
6. Vælg udført
7. Gem
8. Vær opmærksom på eventuelle advarsler ved fejltastning

Opret en ny opgave

01-08-2024

Udført

3,00 ha

PLANTEBESKYTTELSE

Glyphomax 480 HL (756-9)

2 l/ha / 6 l total

VÆKSTSTADIE

Vårbyg

Ingen

KOMMENTAR TIL OPGAVE

pletsprøjtning

✓ GEM

Markkort

Hotspots

Bedrifter

Menu

Figur 1 Skærmdump fra FarmTracking. Pletsprøjtning udført på en mark på 10 ha.

I MarkOnline og på SAGROs skema til at føre sprøjtejournal, er der kolonner til at notere.